

Č.: KaVO-8/2026

VOJENSKÝ OMBUDSMAN

Správa o činnosti vojenského ombudsmana za rok 2025

Ministrovi obrany Slovenskej
republiky
predkladá:

JUDr. Ing. Roman RYBÁK
Vojenský ombudsman

Bratislava marec 2026

Podľa § 4b ods. 6 zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých predpisov vojenský ombudsman predkladá ministrovi každoročne do 31. marca správu o činnosti za predchádzajúci rok, v ktorej uvedie svoje poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd profesionálnych vojakov subjektmi podľa § 4a ods. 2 a návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov.

V súlade s citovaným ustanovením predkladám ministrovi obrany Slovenskej republiky Správu o činnosti vojenského ombudsmana za rok 2023, v ktorej uvádzam poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd profesionálnych vojakov, návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov.

Obsah

Úvod.....	4
Personálne obsadenie a organizačná štruktúra.....	4
Činnosť a kompetencie vojenského ombudsmana.....	5
Opatrenia a nápravná činnosť	5
Výsledky prešetrovania podnetov	8
Porovnanie rokov 2023, 2024 a 2025	11
Obsahové zameranie (predmet) podnetov.	12
Jednotlivé zistenia.....	14
a) Opodstatnené podnety	14
b) Neopodstatnené podnety	16
c) Odložené podnety	17
Záver	19

Úvod

Novelou zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov, realizovanou zákonom č. 420/2022 Z. z., bol s účinnosťou od 1. januára 2023 do právneho poriadku SR zavedený inštitút vojenského ombudsmana. Výkon tejto funkcie je v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe definovaný ako štátnozamestnanecký pomer, pričom vojenský ombudsman podlieha priamej zodpovednosti ministrovi obrany Slovenskej republiky. Logistickú a administratívno-odbornú podporu výkonu jeho kompetencií zabezpečuje Kancelária vojenského ombudsmana (KaVO), konštituovaná ako organizačná zložka v rámci štruktúr Ministerstva obrany SR.

Personálne obsadenie a organizačná štruktúra

Organizačná štruktúra Kancelárie vojenského ombudsmana (KaVO) je definovaná v súlade s tabuľkami počtov Ministerstva obrany SR. Systemizácia pracovných miest v hodnotenom období zahŕňala:

- 1 funkčné miesto štátneho zamestnanca: vojenský ombudsman, ktorý súčasne vykonáva funkciu riaditeľa kancelárie;
- 1 funkčné miesto profesionálneho vojaka: vedúci starší dôstojník špecialista v hodnostnej kategórii major;
- 1 funkčné miesto zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme: vedúci referent (8. platová trieda).
- 1 funkčné miesto zamestnanca pri výkone práce vo verejnom záujme: samostatný referent (4. platová trieda). Táto pozícia však bola k dátumu 30.4.2025 zrušená v rámci konsolidácie vo verejnej správe.

V kalendárnom roku 2025 bola personálna obsadenosť KaVO nasledovná:

- pozície vojenského ombudsmana, vedúceho referenta a vedúceho staršieho dôstojníka – špecialistu boli obsadené kontinuálne počas celého roka.
- Funkčné miesto samostatného referenta bolo až do jeho zrušenia k 30. aprílu 2025 neobsadené.

Činnosť a kompetencie vojenského ombudsmana

Predkladaná správa o činnosti za rok 2025 je spracovaná s cieľom poskytnúť komplexný prehľad o stave ochrany práv v rezorte obrany, pričom sa zameriava na:

1. Kvantitatívnu a kvalitatívnu analýzu podnetov:

Štatistické spracovanie agendy prešetrovaných podozrení z porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov vrátane spôsobu ich vybavenia.

2. Analytickú činnosť:

Súhrnné vyhodnotenie príčin vzniku zistených porušení a formulovanie systémových návrhov na ich elimináciu.

3. Kazuistiku najzávažnejších zistení:

Podrobný opis prípadov s vysokou mierou závažnosti, vrátane prijatých opatrení a odporúčaní adresovaných ministrovi obrany SR na dosiahnutie nápravy protiprávneho stavu.

Procesný postup vojenského ombudsmana pri vybavovaní podnetov sa striktnie riadi ustanoveniami § 4d zákona č. 281/2015 Z. z. Pôsobnosť inštitútu je vymedzená voči Hlavnému služobnému úradu, vybraným služobným úradom a veliteľom, Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia (v špecifikovaných veciach) a Vojenskej polícii.

Opatrenia a nápravná činnosť

V prípadoch, kedy prešetrovanie potvrdí porušenie základných práv a slobôd v dôsledku konania, rozhodovania alebo nečinnosti kontrolovaných subjektov, vojenský ombudsman uplatňuje svoje zákonné právomoci:

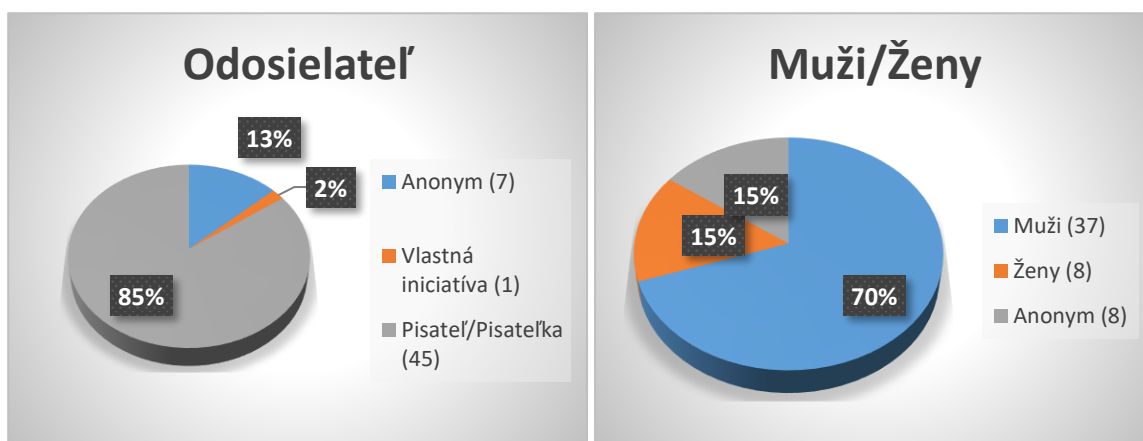
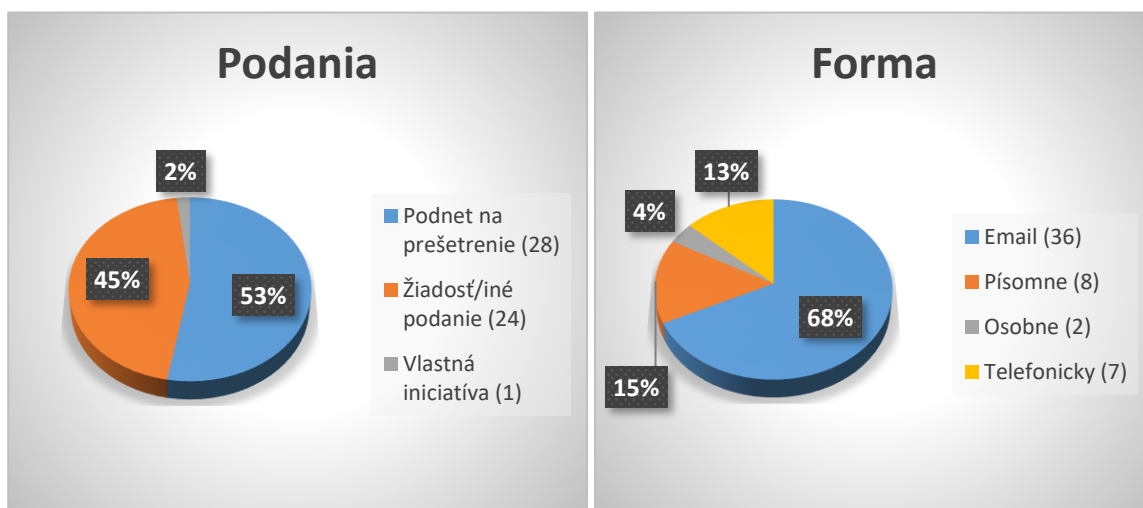
Využitie právnych prostriedkov dozoru: Postúpenie vecí príslušnému prokurátorovi alebo iniciovanie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so správnym poriadkom.

Návrhová činnosť: Predkladanie návrhov ministrovi obrany na prijatie primeraných opatrení k odstráneniu zistených nedostatkov.

V prípade, ak prešetrovanie nepreukáže zásah do základných práv a slobôd podávateľa, vojenský ombudsman v súlade s procesnými pravidlami predmetný podnet odloží.

Od 1. januára 2025 do 31.decembra 2025 bolo kancelárii vojenského ombudsmana doručených celkovo 53 podnetov. Jednalo sa o:

- 28 podaní na prešetrenie,
- 24 iných podaní - žiadostí,
- 1 prešetrovanie z vlastnej iniciatívy.

Nižšie zobrazený graf „**Štruktúra podávateľov podnetov**“ zobrazuje percentuálne a početné rozdelenie skupín ľudí, ktorí podali podnety. Celkovo bolo podaných **53 podnetov**. Tu je podrobný rozpis jednotlivých kategórií:

- **Profesionálny vojak:** Ide o najväčšiu skupinu, ktorá tvorí približne **65 %** všetkých podnetov (zodpovedá to **34** podaniam).
- **Anonymný podnet:** Druhá najpočetnejšia skupina s podielom **13 %** (**7** podaní).
- **Prepustený prof. vojak:** Táto skupina tvorí **11 %** podnetov (**6** podaní).
- **Občan:** Predstavuje najmenší podiel, a to **11 %** (**6** podaní).

Z grafu jasne vyplýva, že drvivú väčšinu podnetov (viac ako dve tretiny) podávajú osoby priamo z vojenského prostredia (aktívni alebo bývalí vojaci).

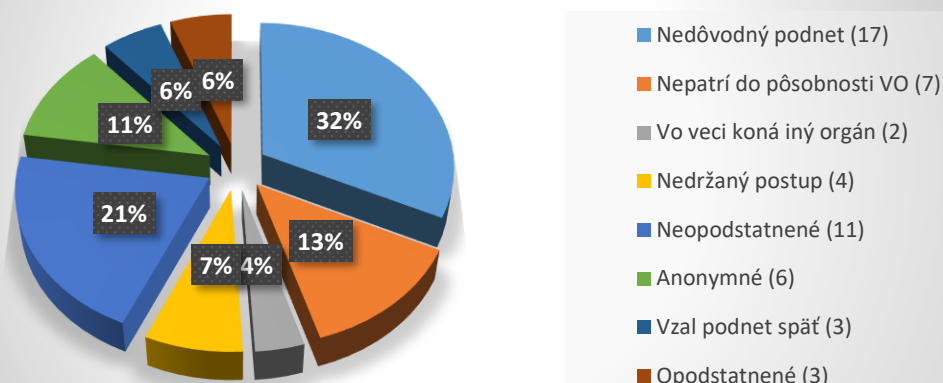

Výsledky prešetrovania podnetov

Z celkového počtu 53 podnetov, boli jednotlivé podnety vyhodnotené nasledovne:

- **v 3 prípadoch** bolo zistené, že pri konaní služobného úradu **boli porušené základné práva a slobody podávateľa podnetu v rozpore s právnym poriadkom** alebo princípmi demokratického a právneho štátu;
- **v 17 prípadoch** po preskúmaní podnetu dospel vojenský ombudsman k záveru, že podozrenia z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu **nie sú dôvodné** (§ 4d ods. 3 písm. a));
- **v 7 prípadoch** bolo po preskúmaní podnetu zistené, že vec ktorej sa podnet týkal **nepatrí do pôsobnosti** vojenského ombudsmana (§ 4d ods. 3 písm. b));
- **v 4 prípadoch** bolo po preskúmaní podnetu bolo zistené, že **podávateľ nedodrжал postup** uvedený v § 133 ods. 1 písm. h) zákona a nevyužil inštitút podania sťažnosti, pričom podávateľ podnetu bol poučený o tom, akým spôsobom by mal ďalej postupovať (§ 4d ods. 3 písm. d));
- **v 2 prípadoch** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. f) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu bolo zistené, že **vo veci už koná iný orgán**, v tomto prípade sa jednalo prevažne o podnety, ktoré pisateľ zaslal paralelne na sekciu kontroly MO SR a zároveň na Kanceláriu vojenského ombudsmana, pričom sekcia kontroly už začala v týchto prípadoch šetrenie sťažnosti;
- **v 11 prípadoch** po prešetrení podozrení z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu vyšlo najavo, že **základné práva a slobody podávateľa podnetu neboli porušené** (§ 4d ods. 3 písm. g);
- **v 3 prípadoch** vzal podávateľ podnetu svoj **podnet späť** a netrval na jeho ďalšom prešetrení (§ 4d ods. 3. písm. h);
- **v 6 prípadoch** bol podnet odložený podľa §4d ods. 3 písm. j) z dôvodu, že sa jednalo o **anonymné podanie** a podnet nebol dostatočne jasný a zrozumiteľný aby sa na základe neho mohlo začať prešetrovanie konkrétnych porušení práv profesionálnych vojakov.

Výsledky preskúmania/prešetrenia podnetov

Z analýzy výsledkov prešetrenia jednotlivých podaní vyplýva nasledovné:

Väčšina podnetov končí bez zistenia porušenia práv zo strany prešetrujúceho orgánu:

- **Nedôvodný podnet (32 %, 17 podnetov):** Takmer každý tretí podnet bol po preskúmaní vyhodnotený ako neopodstatnený z hľadiska práva.
- **Neopodstatnené (21 %, 11 podnetov):** Druhá najväčšia skupina, kde sa tvrdenia podávateľa nepotvrdili.
- **Spolu:** Tieto dve kategórie tvoria **viac ako polovicu (53 %)** všetkej agendy.

Značná časť podnetov (spolu **24 %**) nie je vecne prešetrená z formálnych dôvodov:

- **Nepatrí do pôsobnosti VO (13 %, 7 podnetov):** Podávateľia sa obrátili na nesprávny inštitúciu - úrad.
- **Anonymné (11 %, 6 podnetov):** Podania bez identifikácie autora, ktoré obmedzujú možnosti ďalšieho postupu.

Úspešnosť a ostatné výsledky

- **Opodstatnené (6 %, 3 podnety):** Iba veľmi malý zlomok podnetov viedol k potvrdeniu, že došlo k pochybeniu alebo porušeniu práv.
- **Nedržaný postup (7 %, 4 podnety):** Prípady, kde bol identifikovaný nesprávny procesný postup, ale neboli klasifikované priamo ako „opodstatnené“.
- **Späťvzatie a iné orgány (10 %, 5 podnetov):** Minimálny počet prípadov, kde podávateľ stratil záujem alebo vec už riešila iná inštitúcia.

Hlavné závery analýzy vyššie uvedeného grafu

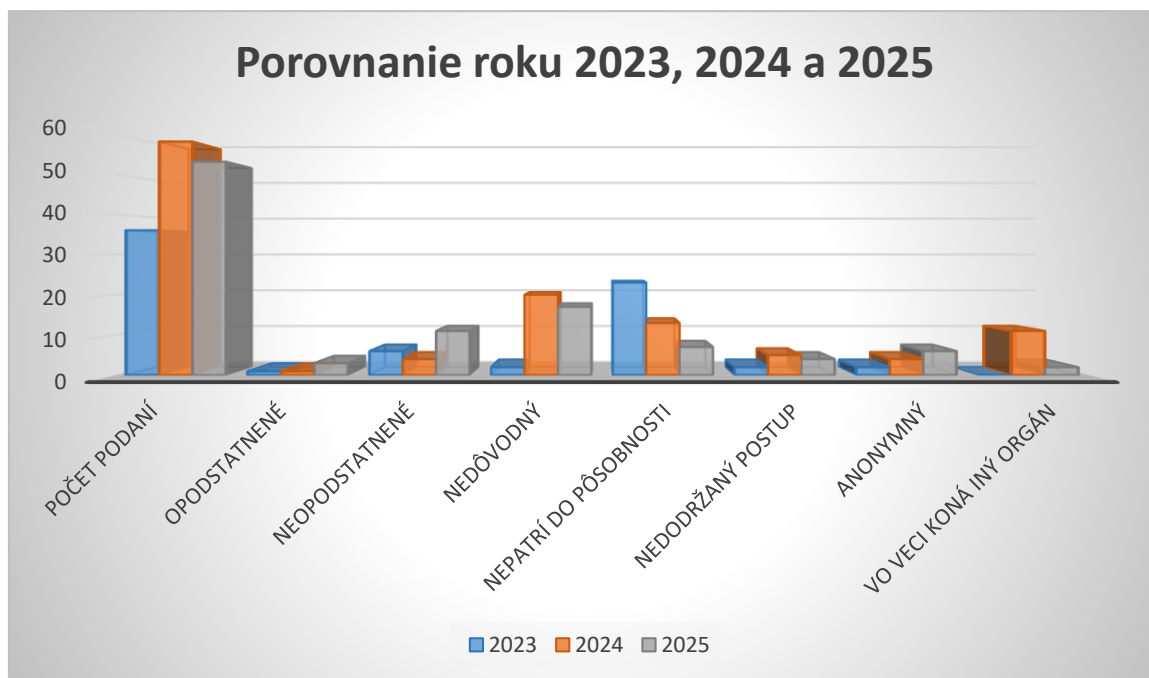
1. **Nízka efektívnosť podávateľov:** Iba **6 % podnetov je úspešných** (opodstatnených). To naznačuje, že profesionálni vojaci často podávajú podnety aj v situáciách, ktoré nie sú v rozpore so zákonom.

2. **Informačná bariéra:** Celkovo **24 % podnetov (Nepatrí do pôsobnosti + Anonymné)** svedčí o tom, že štvrtina podávateľov presne nepozná kompetencie Vojenského ombudsmana alebo pravidlá podávania podnetov.
3. **Vysoká miera zamietania:** Prešetrujúci orgán v drvivej väčšine prípadov (vyše **70 %** pri započítaní nedôvodných, neopodstatnených a procesných chýb) potvrdzuje správnosť pôvodných rozhodnutí alebo postupov Služobného úradu.

Z vyššie uvedených zistení vyplýva, že Vojenský ombudsman slúži skôr ako **inštitúcia poslednej inštancie**, na ktorú sa vojaci obracajú s mnohými problémami, no len zlomok z nich je klasifikovaný ako skutočné porušenie základných práv a slobôd. Mnohí podávatelia pravdepodobne zamieňajú kompetencie ombudsmana s bežným sťažnostným konaním alebo právnym poradenstvom.

Porovnanie rokov 2023, 2024 a 2025

Od vzniku kancelárie vojenského ombudsmana, ktorá funguje necelé tri roky, je trend prešetrovania podnetov nasledovný:

1. Celkový počet podaní (Trend)

- **Vývoj:** Graf ukazuje výrazný nárast počtu podaní medzi rokmi 2023 (36 podaní) a 2024 (58 podaní). V roku 2025 došlo k miernemu poklesu (53 podaní), ale úroveň zostáva signifikantne vyššia než v roku 2023.
- **Interpretácia:** Zvýšený záujem v posledných dvoch rokoch môže naznačovať rastúcu dôveru v inštitúciu ombudsmana alebo kumuláciu systémových problémov v rezorte.

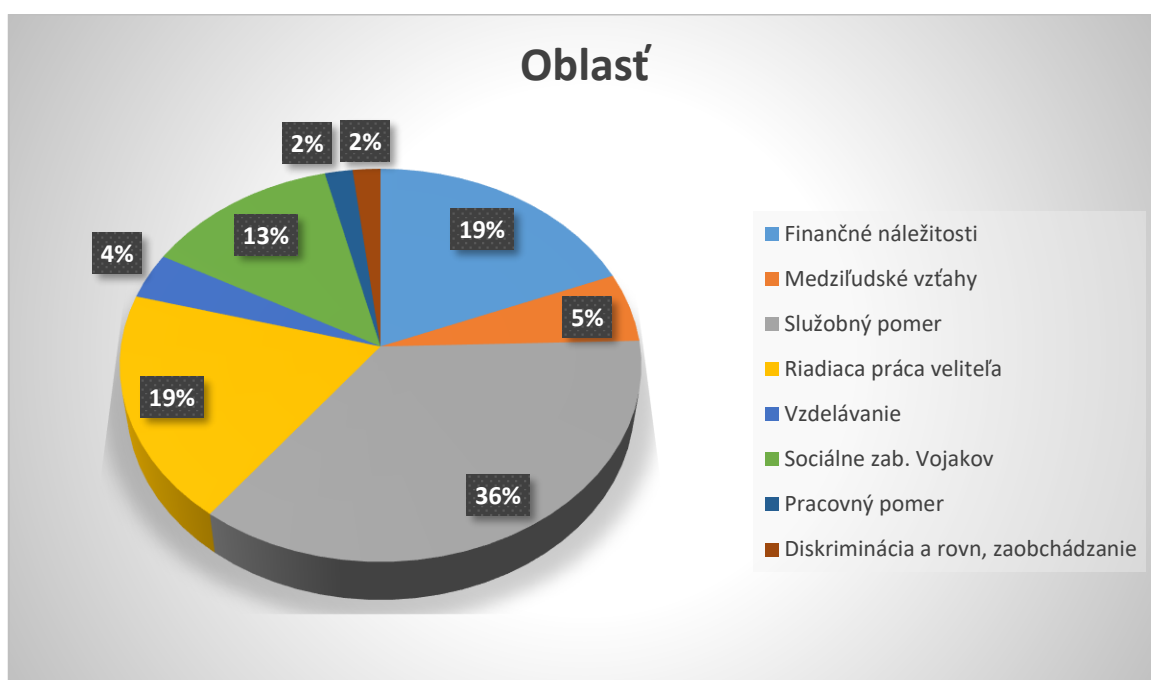
2. Opodstatnenosť podnetov

- **Opodstatnené:** Ich počet je stabilne nízky, no má mierne **stúpajúcu tendenciu** (z jedného prípadu v 2023 a v roku 2024 na tri prípady v roku 2025).
- **Neopodstatnené:** Tu vidíme výkyv. Po poklese v roku 2024 (zo 6 na 4 prípady) nastal v roku 2025 nárast na doposiaľ najvyššiu úroveň (11 prípadov).
- **Nedôvodné:** V tejto kategórii nastal v roku 2024 skokový nárast (z 3 na 20 prípadov), pričom v roku 2025 sa počet mierne stabilizoval smerom nadol (17 prípadov).

3. Formálne a procesné dôvody vybavenia

- **Nepatrí do pôsobnosti:** Táto kategória má **klesajúci trend**. Kým v roku 2023 išlo o častý dôvod (23 prípadov), v roku 2025 klesol na 7 prípadov. To môže znamenať, že verejnosť lepšie rozumie kompetenciám ombudsmana.
- **Nedodržaný postup:** Drží sa na relatívne stabilnej, nízkej úrovni s miernym maximom v roku 2024.
- **Anonymné podania:** Vykazujú mierny nárast v roku 2025 oproti predchádzajúcim rokom.
- **Vo veci koná iný orgán:** Výrazný nárast bol zaznamenaný v roku 2024, ale v roku 2025 tento počet takmer úplne zanikol, resp. takéto podania boli 2.
- **Pisateľ zobrať podnet späť:** tieto prípady skončenia prešetrovania sme v rokoch 2023 a 2025 nezaznamenali, ale v roku 2025 sme mali až 3 prípady, kedy pisatelia zobrali svoj podnet späť a netrvali na ďalšom prešetrení podania.

Obsahové zameranie (predmet) podnetov.

1. Dominantné oblasti

- **Služobný pomer (36 %):** Jednoznačne najväčšia časť grafu. Táto kategória predstavuje viac ako tretinu všetkých prípadov, čo naznačuje, že otázky spojené s výkonom služby, zaradením alebo podmienkami služby sú pre respondentov kľúčové.

- **Finančné náležitosti (19 %) a Riadiaca práca veliteľa (19 %):** Tieto dve oblasti zdieľajú druhé miesto. Spolu so služobným pomerom tvoria takmer **75 %** celého grafu, čo sústreďuje pozornosť na manažment, financie a administratívno-právne aspekty služby.

2. Stredne významné oblasti

- **Sociálne zabezpečenie vojakov (13 %):** Predstavuje nezanedbateľnú časť a ukazuje na dôležitosť sociálneho statusu a benefitov pre personál.

3. Okrajové oblasti

Zvyšné kategórie majú na celkovom výsledku len malý podiel (spolu 13 %):

- **Medzil'udské vzťahy (5 %)**
- **Vzdelávanie (4 %)**
- **Pracovný pomer (2 %)**
- **Diskriminácia a rovnaké zaobchádzanie (2 %)**

Kľúčové závery analýzy:

- **Systémové otázky prevažujú nad osobnými:** Problémy súvisiace so štruktúrou (služobný pomer, riadenie, financie) sú oveľa častejšie než otázky vzťahov alebo diskriminácie.
- **Kritický bod – Velitelia:** Skutočnosť, že takmer pätina (19 %) podnetov smeruje k riadiacej práci veliteľa, môže naznačovať potrebu lepšieho školenia manažérskych zručností v rámci hierarchie.
- **Sociálna stabilita:** Pomerne vysoké percento v oblasti služobného pomeru a sociálneho zabezpečenia naznačuje citlivosť personálu na stabilitu a istoty v povolání.

Jednotlivé zistenia

a) Opodstatnené podnety

1) Nedodržiavanie minimálneho odpočinku

Podnet, v ktorom sa opisuje nedostatočný rozsah a zabezpečenie odpočinkov pre profesionálnych vojakov (ďalej aj „PrV“) 22.mpr. počas výcviku a plnenia úloh v nasadení, čím malo dochádzať k porušovaniu práva na odpočinok a pravidiel BOZP (nedodržený minimálny odpočinok) v zmysle § 106 ods. 4 a nasledujúcich ustanovení zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 281/2015 Z. z.“). Podnet konkretizoval nasadenie profesionálnych vojakov 22.mpr. Michalovce počas dňa 3.4.až 4.4.2025 k plneniu úloh stráženiu štátnej hranice (operácia „KADÁVER“) v nočnej zmene, pričom pred nasadením sa vyčlenení profesionálni vojaci zúčastňovali aj výcviku v preprave po železnici (útvárové zamestnanie 22.mpr. Michalovce) počas dňa 3.4.2025 v služobnom čase od 06:30 hod. do 15:00 hod. Nasadenie k stráženiu štátnej hranice (nočná zmena) trvala nepretržite od 19:00 hod. až do ukončenia činnosti nasledujúceho dňa 4.4.2025 do 07:00 hod. (po splnení úloh t. j. presunu síl a prostriedkov a odovzdania zbraní s odchodom zo zamestnania približne do 09:00 hod.).

Na základe prešetrenia podania som dospel k záveru, že nebol dodržaný minimálny denný odpočinok v súlade so zákonom č. 281/2015 Z. z., v prípade dvoch profesionálnych vojakov 22.mechanizovaného práporu Michalovce, čo predstavuje zásah do práva na odpočinok pri výkone štátnej služby. Protiprávny stav však nemal pokračujúci (trvalý) charakter a je to skôr jednorázový nesprávny veliteľský postup v organizácii služobného času. Z nadriadených stupňov (Veliteľstvo 2. mechanizovanej brigády a Veliteľstvo pozemných síl) už boli prijaté vhodné a primerané systémové opatrenia tak, aby sa podobné situácie neopakovali. Z toho dôvodu nenavrhum prijímať ďalšie opatrenia z úrovne podpredsedu vlády a ministra obrany SR.

2) Služobný styk

Podnet, v ktorom príslušník 7. výcvikového pluku v Martine namieta správanie veliaceho poddôstojníka, konkrétne sa pisateľ domnieva, že je terčom šikany, ovplyvňovanie veliteľa roty aby vojaka potrestal, zistenie rozdielných hodnotení toho istého vojaka, jedno

pozitívne a druhé negatívne, posielania vojaka do parku bez reálnej práce, problém s tykaním vojakovi, ktorý mu musí vykať, a nerešpektovanie vojaka, ktorý si želá vykanie.

Väčšina bodov, ktoré obsahoval podnet profesionálneho vojaka bolo vyhodnotených ako neopodstatnených. **Avšak vo veci tykania medzi profesionálnymi vojakmi v rámci služobného styku (zo strany nadriadeného k podriadenému) a vo veci nevhodného správania medzi nadriadeným a podriadeným bol tento podnet vyhodnotený ako opodstatnený.**

Nie je v súlade s predpismi ak sa nadriadený vojak správa k podriadeným vojakom neúctivo a takým spôsobom, ktorým narúša ich dôstojnosť. Z prešetrovania vyplynulo, že veliaci poddôstojník v rámci služobného styku tykal podriadeným profesionálnym vojakom aj napriek tomu, že sa voči tomu niektorí profesionálni vojaci ohradili a nesúhlasili s tým. V niektorých situáciách sa správal k podriadeným profesionálnym vojakom s neúctou, čím porušoval ich dôstojnosť.

Týmto konaním bol porušený *Zákl-1-1, Čl. 35 Služobný styk a osobný styk*

(1) Služobný styk a osobný styk medzi profesionálnymi vojakmi je založený na vzájomnom rešpekte a úcte. Pri služobnom styku si profesionálni vojaci vykajú.

(14) Veliteľ nepripúšťa nevhodné prejavy dôvernosti od podriadených profesionálnych vojakov a medzi nimi.

Ďalej bol porušený *Čl. 9 Vševojsk-1-1 Služobné povinnosti v oblasti vzťahov medzi profesionálnymi vojakmi:*

Služobné povinnosti profesionálneho vojaka v oblasti vzťahov medzi profesionálnymi vojakmi sú:

a) dodržiavať zásady vojenskej zdvorilosti medzi príslušníkmi ozbrojených síl; v akejkoľvek situácii zachovávať úctu, vzájomný rešpekt a dôstojnosť medzi profesionálnymi vojakmi,

c) vzájomné mimopracovné vzťahy profesionálnych vojakov rôznych hodností vytvárať za predpokladu, že nebudú zneužitú pre osobný prospech jednotlivca alebo skupinu profesionálnych vojakov,

d) zdržať sa konania, kedy by mimopracovné vzťahy medzi profesionálnymi vojakmi rôznych hodnostných zborov mohli:

- 1. ohroziť integritu nadriadenej autority alebo štruktúry velenia,*
- 2. spôsobiť skutočnú alebo zdanlivú zaujatosť alebo nespravodlivosť,*
- 3. zahŕňať nevhodné využívanie hodnosti alebo postavenia na osobný prospech,*
- 4. byť vnímané ako nátlakové,*

5. vytvárať nepriaznivý vplyv na disciplínu, autoritu, morálku alebo schopnosť jednotky naplniť svoje poslanie.

3) Kontrola liečebného režimu

Podnet, v ktorom profesionálny vojak namieta krátenie dávky nemocenského zabezpečenia zo strany veliteľ útvaru z dôvodu údajného porušenia liečebného režimu. Prešetrovaním bolo zistené, že počas dočasnej práceneschopnosti pisateľa nariadil veliteľ útvaru vykonať kontrolu liečebného režimu dotyčného profesionálneho vojaka. Kontrolou bolo zistené, že pisateľ sa nenachádza na adrese, ktorú má uvedenú v E-PNke, ale sa nachádza na inej adrese. Pisateľ sa bránil tým, že adresu, na ktorej sa reálne nachádza uviedol pri priznaní PN svojmu ošetrojúcemu lekárovi. Po následnej kontrole sa táto adresa zmenila, o čom však pisateľ nevedel a ani o to sám nežiadal. Na základe výsledku kontroly dodržiavania liečebného režimu veliteľ útvaru rozhodol o krátení dávky nemocenského zabezpečenia, čo uverejnil vo svojom písomnom rozkaze. Na základe článku v rozkaze finančná služba realizovala uvedené krátenie dávky.

Uvedené krátenie nemocenskej dávky u pisateľa neprebehlo v súlade so zákonom a v súlade s Metodickým usmernením na realizáciu dávok nemocenského zabezpečenia profesionálnych vojakov č. SEEK-17-0/2016 zo dňa 12. augusta 2016, čím možno konštatovať zásah do práva účastníka správneho konania pred vydaním rozhodnutia navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k dôkazom ako aj právo využiť opravný prostriedok. Protiprávny stav však nemal pokračujúci charakter a bol odstránený tým, že uvedené krátenie dávky bolo zrušené a skrátená dávka bola pisateľovi vrátená. Vojenský ombudsman v tejto veci odporúčal prijať systémové opatrenia tak, aby sa podobné situácie neopakovali.

b) Neopodstatnené podnety

17 x podnety, pri ktorých bolo po preskúmaní zistené, že podozrenia z porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov nie sú dôvodné. Podávateľia podnetov boli profesionálni vojaci. Jednalo sa prevažne o rôzne formy žiadostí o výklad zákona, resp. o žiadosti o zaslanie právneho stanoviska. V týchto podaniach sa nejednalo o porušenie práv a slobôd profesionálnych vojakov. Podanie sa týkali oblasti priznávania invalidného výsluhového dôchodku, čo najrýchlejšieho skončenia služobného pomeru, premiestnenia po podaní žiadosti o skončenie služobného pomeru, nepriznania aktivačného príspevku,

neustanovenie do stálej služby, nároku na výsluhová dôchodok, premiestnenia mimo doterajšieho pôsobiska, diskriminácia pri plošnom udeľovaní odmien na základe úlohového listu ministra obrany SR, doplatenie služobného platu, oblasť bezpečnostnej previerky a následnom prepustení, prepustenie zo služobného pomeru pre zdravotnú nespôsobilosť, práca nad čas, udeľovanie energopomoci, žiadosť o znovuprijatie do štátnej služby a pod. Vojenský ombudsman **v rámci preskúmania podnetov zistil, že tieto nie sú dôvodné, teda že nepoukazujú na porušovanie základných ľudských práv a slobôd**, preto boli tieto podania v súlade s § 4d ods. 3 písm. a) odložené. Pisatelia boli vyrozumení a v rámci možnosti im bola poskytnutá rada ako postupovať ďalej.

11 x podnety, pri ktorých po prešetrovaní podozrení z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu vyšlo najavo, že základné práva a slobody podávateľa podnetu neboli porušené. Jednalo sa o prípady nevyplatenia odmien podľa úlohového listu ministra obrany SR, prepustenie zo základného výcviku, podnet na bossing a šikanu a zlú riadiacu prácu veliteľa, prepustenie vojaka na vlastnú žiadosť, pričom vojak chcel vziať svoju žiadosť späť, ale služobný úrad s tým nesúhlasil a prepustil ho, premiestnenie profesionálneho vojaka z dôvodu že na jeho miesto mala prísť iná profesionálna vojačka, podnet na porušenie zákona pri realizácii služobnej telesnej prípravy, šikana na pracovisku a zlé vzájomné vzťahy medzi kolegyňami.

Pri týchto prípadoch prebehlo riadne prešetrenie podnetu, pričom **nebolo zistené porušenie práv a slobôd dotknutých profesionálnych vojakov**.

c) Odložené podnety

Okrem vyššie uvádzaných prípadov boli vojenskému ombudsmanovi doručené podnety, ktoré z rôznych dôvodov nespĺňajú podmienky na to, aby boli riadne prešetrené.

7 x podnety, ktoré sa týkajú vecí nepatriacich do pôsobnosti vojenského ombudsmana. Jedná sa o prípady, kedy podnet vojenskému ombudsmanovi podala neoprávnená osoba. Väčšinou sú to občania alebo výsluhový dôchodcovia, ktorých podnety sa týkajú skončenia pracovného pomeru, nezapočítania doby služby v aktívnych zálohách, možnosť získania vyznamenania za službu v UNFICYP, preverenia postupu VÚSZ vo veci náhrady za stratu na služobnom plate a pod.

4 x podnety, pri ktorých podávateľa podnetov nevyužili inštitút podania sťažnosti podľa §133 ods. 1 písm. h) zákona a preto boli ich podnety odložené v súlade s § 4d ods. 3 písm. d) zákona. Podľa princípu subsidiarity vojenský ombudsman prešetruje podnety profesionálnych vojakov na porušenie ich práv až keď využijú inštitút podania sťažnosti a neboli v tomto konaní úspešní. Jednalo sa o prípady nepreplatenia cestovných náhrad, doplatenia výdavkov za stravné počas vyslania na zahraničnú služobnú cestu, výpočet dodatkovej dovolenky a služobný úraz pri akcii „KADAVER“. Všetci pisatelia boli v odpovedi poučení o tom, ako majú postupovať.

2 x podnety, pri ktorých vo veci, ktorej sa podnet týka, koná alebo rozhoduje príslušný orgán verejnej správy alebo iný orgán verejnej moci, ktorý nepatrí do pôsobnosti vojenského ombudsmana, alebo o veci, ktorej sa podnet týka, už rozhodol príslušný orgán verejnej správy alebo iný orgán verejnej moci, ktorý nepatrí do pôsobnosti vojenského ombudsmana. Jednalo sa konkrétne o odvolanie pisateľky proti rozhodnutiu o vylúčení zo štúdia na Akadémii ozbrojených síl a v druhom prípade to bola sťažnosť príslušníka ozbrojených síl, ktorú súčasne riešila aj sekcia kontroly MO SR.

3 x podnety, ktoré pisatelia vzali späť a netrvali na ďalšom prešetrovaní ich podnetu. Jednalo sa o podnet vo veci vyplácania príplatkov výkonným letcom, pričom pisateľ požiadal o skončenie služobného pomeru a podnet vzal späť. Ďalším prípadom bol podnet pisateľa, ktorý mal pocit že s ním nie je zaobchádzané v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania. Na výzvu o doplnenie podania nereagoval, až následne zaslal informáciu že netrvá na ďalšom prešetrovaní jeho podnetu. Posledným z týchto podnetov bol podnet vo veci poškodzovania mena zo strany kolegu počas základného vojenského výcviku, pričom následne pisateľ zaslal správu, že netrvá na ďalšom prešetrovaní.

6 x anonymné podania. Vojenský ombudsman zo zákona neprešetruje anonymné podania, ak však obsahuje takéto podanie konkrétne veci, ktoré sú dostatočne identifikované, prešetrujeme takúto vec z vlastného podnetu. Všetkých 6 anonymných podnetov sa týkalo riadiacej práce veliteľov. Jednalo sa o údajné nevhodné správanie veliteľa práporu, poukázanie na porušovanie BOZP počas cvičení, nátlak zo strany veliteľa, veliteľ, ktorý údajne nezvláda nadmerný psychický tlak. Tieto podnety boli písané veľmi všeobecne a skutočnosti ktoré v nich boli uvádzané sa nedali prešetriť.

Napriek tomu, že vojenský ombudsman nemá vyslovene v zákone uvedené poskytovanie právneho poradenstva pre profesionálnych vojakov, na všetky dotazy bolo pisateľom odpovedané formou emailovej správy. Jednotlivé odpovede nemožno považovať za oficiálne právne stanovisko, o čom boli pisatelia v odpovedi oboznámení.

Záver

Rok 2025 potvrdil opodstatnenosť inštitútu vojenského ombudsmana v rezorte obrany. Po počiatočnom dynamickom náraste podnetov v roku 2024 došlo v roku 2025 k miernej **stabilizácii agendy** (53 podnetov), pričom úroveň záujmu zostáva signifikantne vyššia oproti roku vzniku.

Dominantnou skupinou podávateľov podnetov zostávajú **profesionálni vojaci (65 %)**, čo svedčí o tom, že inštitút je vnímaný primárne ako vnútorný mechanizmus ochrany práv v ozbrojených silách.

Len malý zlomok podnetov (**6 % – 3 prípady**) bol vyhodnotený ako **opodstatnený**. Viac ako polovica agendy (53 %) bola odložená ako nedôvodná alebo neopodstatnená, čo naznačuje, že vojaci sa na ombudsmana obracajú aj v situáciách, ktoré nie sú v rozpore so zákonom. Kľúčovými oblasťami pri ktorých profesionálni vojaci vidia porušovanie svojich práv a slobôd sú **služobný pomer (36 %)**, finančné náležitosti (19 %) a riadiaca práca veliteľa (19 %).

Až 24 % podnetov nebolo vecne prešetrovaných z formálnych dôvodov (anonymita, nedostatok kompetencií), čo poukazuje na pretrvávajúcu neznalosť presných kompetencií ombudsmana medzi vojakmi. Anonymné podnety a podnety, pri ktorých pisatelia nedodrжали postup (najprv podať sťažnosť vo veci výkonu štátnej služby) svedčia o tom, že medzi vojakmi na nižších stupňoch velenia stále pretrváva obava z negatívnych následkov (nálepka „problémového“ vojaka) v prípade oficiálneho domáhania sa práv.

Prešetrovanie odhalilo nedostatky v dodržiavaní **minimálneho odpočinku**, nesprávne postupy pri **kontrole liečebného režimu** a nedostatky v **služobnom styku** (nevhodné správanie a nežiaduce tykanie zo strany nadriadených). Uvedené problémy však neboli zistené celoplošne ale skôr výnimočne. Celkovo je možné konštatovať, že dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd profesionálnych vojakov v Ozbrojených silách SR je na prijateľnej úrovni.

Na základe zistených skutočností by som pre rok 2026 odporúčal realizovať opatrenia, spočívajúce v posilnení vzdelávania veliteľov. Vzhľadom na to, že takmer pätina podnetov smeruje k riadiacej práci, je nevyhnutné zamerať sa na školenia manažérskych zručností, etikety služobného styku a dodržiavania právnych noriem pri organizácii služobného času.

Ďalej sa zamerať na zvýšenie informovanosti profesionálnych vojakov. Realizovať informačnú kampaň na útvaroch zameranú na vysvetlenie kompetencií ombudsmana a princípu subsidiarity (potreba primárneho využitia inštitútu sťažnosti podľa § 133 zákona č. 281/2015 Z. z.).

Úlohou kancelárie vojenského ombudsmana je aj naďalej dôsledne prešetrovať všetky podania s prihliadnutím na jej pôsobnosť vymedzenú organizačným poriadkom MO SR. Okrem prešetrovania podaní sa v roku 2026 kancelária vojenského ombudsmana zameria na osvetovú činnosť, realizovanú formou diskusií a prednášok.